

Тема 13. Методика виявлення правопорушень в діяльності будівельних підприємств та характеристика контрольних заходів, що з цим пов'язана.

Будівництво – це спорудження нового об'єкта, реконструкція, розширення, добудова, реставрація і ремонт об'єктів, виконання монтажних робіт.

Суб'єктами будівництва є підприємства, які надають будівельні послуги (загально-будівельні та спеціалізовані підприємства).

Будівельні підприємства мають певні особливості в організації бухгалтерського обліку, зокрема:

- розрахунок собівартості будівельних послуг, що надаються, відбувається на основі технічної та кошторисної документації;
- будівельна діяльність підлягає ліцензуванню кожні 5 років;
- особливості інвентаризації будівельних матеріалів;
- специфіка обліку тимчасових нетитульних споруд тощо.

Однією з важливих особливостей обліку в будівельних організаціях є застосування кошторисної документації:

- локальні кошториси (первинні кошторисні документи на окремі види робіт);
- об'єктні кошториси (об'єднують у своєму складі зведення з локальних кошторисів);
- об'єктні кошторисні розрахунки (об'єднують у своєму складі зведення з локальних кошторисів і локальних кошторисних розрахунків);
- кошторисні розрахунки на окремі види робіт;
- зведені кошториси (складаються на підставі об'єктних кошторисів і об'єктних кошторисних розрахунків на окремі види витрат);
- зведення витрат (кошторисний документ, що об'єднує зведені кошторисні розрахунки вартості будівництва);
- відомість кошторисної вартості будівництва об'єктів, які входять у пусковий комплекс;
- розрахунок вартості будівництва на повний розвиток підприємства або споруди.

Склад кошторисної документації визначається залежно від стадійної проектно-кошторисної документації і складності об'єкта.

У будівельних організаціях залежно від форми, їх власності фінансово-господарський контроль може здійснюватись у формі ревізії (на державних підприємствах) або у формі аудиту (на приватних підприємствах).

Слід зауважити, що незалежно від того, у якій формі здійснюється фінансово-господарський контроль на будівельному підприємстві (ревізії чи аудиту), мета, завдання, джерела інформації та інші ознаки здійснення такого контролю є єдиними.

Ревізія (аудит) на будівельних підприємствах здійснюються за такими напрямками:

1. Перевірка системи ціноутворення. Система ціноутворення в будівництві базується на нормативно-розрахункових показниках і поточних цінах трудових і матеріально-технічних ресурсів. Тому, перш за все, співставляються фактичні ціни підприємства з нормативами.

2. Перевірка собівартості та правильності обліку витрат будівельного підприємства. Собівартість будівельно-монтажних робіт – це витрати будівельної організації, безпосередньо пов'язані з виконанням на свій ризик, власними силами за замовленням підприємств, установ, організацій і громадян.

Однією з відмітних особливостей формування витрат по будівельному контракту є те, що загальновиробничі витрати не діляться на постійні і змінні. І відповідно постійні загальновиробничі витрати не підлягають розподілу на постійні розподілені і постійні нерозподілені. Уся сума загальновиробничих витрат ділиться між будівельними контрактами, що виконуються підрядною організацією.

Перелік і склад статей калькуляції собівартості робіт встановлюються підприємством. Отже, виробнича собівартість містить виключно виробничі витрати й не містить невиробничих. Невиробничі витрати не включаються в собівартість виконаних робіт і відносяться безпосередньо на фінансовий результат діяльності підрядної організації.

3. Перевірка об'єму виконаних будівельно-монтажних робіт, який визначається на підставі інвентаризації шляхом інструментального виміру і підрахунку. Виконані роботи по закінчених частинах конструктивних елементів здаються генеральним підрядником замовнику щомісячно пропорційно обміру і кількості в натуральних вимірниках.

4. Перевірка відпуску матеріалів. Відпуск матеріалів має здійснюватися в межах попередньо затверджених лімітів. Ліміти відпуску матеріалів на виконання будівельно-монтажних робіт встановлює плановий відділ при складанні проектно-кошторисної документації. Основою лімітів є затверджені у встановленому порядку виробничі норми витрачання матеріалів на одиницю конструктивного елемента або виду робіт з урахуванням організаційно-технологічних заходів, які покладено в основу затвердженого плану зниження вартості будівництва, відображені у технологічній картці. Зміни до лімітів вносяться з дозволу тих осіб, яким надано право їх затвердження. Лімітування видачі матеріалів і додержання технологічних карток будівництва попереджує створення надмірних запасів та сприяє їх економному використанню.

5. Інвентаризація будівельних матеріалів. Особливості проведення інвентаризації будівельних матеріалів полягають у тому, що сипучі будівельні матеріали (щебінь, пісок, цемент) важко виміряти, оскільки їх зберігають насипом на спеціальних майданчиках. Тому перед інвентаризацією матеріально відповідальні особи повинні надати їм певної геометричної форми (паралелепіпеда, конуса).

На будівельних підприємствах, крім того в обов'язковому порядку, здійснюється податковий контроль. Метою податкового контролю на будівельних підприємствах є встановлення правильності та законності їх діяльності в частині дотримання ними вимог чинного податкового законодавства. При здійсненні податкового контролю діяльності будівельних підприємств особливостей немає.